

لجستیک چیست

لجستیک یک سیستم جامع نگر است که اهتمام آن در نظر گرفتن راه حل بهینه برای رسیدن به مقصود است. یعنی همه ابزارها را در دسترس قرار می دهد و آنگاه با توجه به موقعیت تصمیم می گیرد که از چه روش و ابزاری استفاده کند. لجستیک به عنوان یک روش کلی دید خود را به پهنه ای وسیع تر می گستراند و از بالا دست به قضایا می نگرد و تصمیم می گیرد که چه فرایندی انجام شود و یک مدیریت دست بالا است.

در صنایع تولیدی یا خدماتی، هدف یا رسالت کلی به نوعی دستیابی به رضایت مشتری عنوان می شود. در حقیقت این رضایت مشتری است که باعث دستیابی سازمان به سود می شود. اولین فرایندی که در تعریف لجستیک مهم به نظر می رسد شامل برنامه ریزی اجرا و کنترل می باشد

اهمیت اقتصادی لجستیک

روند رو به رشد جمعیت و به تبع آن رشد تقاضا باعث شکل گیری بازارهای فروش کالا و همین طور مراکز عرضه خدمات و کالاها شده است. توزیع کالاها از مبدأ تولید تا رسیدن به دست مصرف کننده نهایی به عنوان یک جزء مهم از تولید ناخالص ملی کشورها مبدل شده است. با توجه به این مهم، فعالیت های لجستیکی بر میزان نرخ تورم، نرخ بهره وری، نرخ سود و هزینه های مربوط به انرژی و دیگر خصوصیات اقتصادی تأثیرگذار است.

مدیران مؤسسات تولیدی و صنعتی و همین طور سازمان های خدماتی بر این باورند که سیستم لجستیک چیزی فراتر از مجموعه ای از کارکردها و وظایف گسسته است. مفهوم کارآمدی که طبق آن نیازمندی های مشتری بایستی به مقدار مناسب، در مکان مناسب و زمان مناسب به دست مشتری رسانده شود، تأثیر گسترده و عمیقی بر تعادل مؤسسات به صورت کلی و همین طور سیستم اقتصادی در سطح ملی و بین المللی گذاشته است.

تعریف لجستیک از نگاه انجمن مدیریت لجستیک (CLM)

لجستیک بخشی از فرآیند زنجیره عرضه است به طوریکه جریان مؤثر و کارای انبارش کالاها، خدمات و اطلاعات وابسته به آنها را از نقطه شروع تا نقطه مصرف به منظور برآورده نمودن نیازمندی های مشتری برنامه ریزی، اجراء و کنترل می نماید. آماد یا لجستیک - به انگلیسی Logistics - یا آمادگاری یعنی مدیریت جریان کالا، اطلاعات و یا هر نوع منابع دیگر؛ مانند انرژی یا انسان ها بین محل تولید یا محل موجودی تا نقطه مصرف یا مورد نیاز برای برآورده کردن نیازهای مصرفی (معمولاً در سازمان های نظامی).

لجستیک هنر و علم به دست آوردن تولید، توزیع مواد و محصول در مکان مناسب و در مقدار مناسب است. لجستیک شامل یکپارچه‌سازی اطلاعات، حمل و نقل، موجودی کالا، انبارداری، جابه‌جایی کالا و بسته بندی و در مواردی نیز شامل امنیت نیز می‌شود. لجستیک قسمتی از زنجیره تامین است که ارزش زمان و مکان را به آن می‌افزاید. این لغت ریشه‌ای یونانی دارد و در موارد نظامی برای جابجایی جنگ‌افزار، مهمات و جیره غذایی در مواقع حرکت از مکان اصلی به سمت خط مقدم استفاده می‌شود. در زبان یونانی، رومی و امپراطوری رم شرقی، نظامیانی وجود داشتند با نام LOGISTIKAS که وظیفه مسائل مالی و تقسیم مایحتاج بر عهده آنان بوده‌است. در واژه‌نامه آکسفورد لجستیک به این صورت تعریف شده: قسمتی از علوم نظامی که وظیفه تهیه و تحویل آمواد و جابجایی مواد و افراد و تجهیزات را دارد. همینطور لجستیک به صورت عمومی شاخه‌ای از علوم مهندسی است که سیستم‌های انسانی بجای سیستم‌های ماشینی ایجاد می‌کند.

سه ویژگی اساسی لجستیک

۱. صرفه جویی های هنگفت در هزینه ها

۲. کسب رضایت مشتری و افزایش فروش

۳. عامل موثر در کسب برتری رقابتی در بازار

محققین لجستیک را علمی چند رشته ای که ترکیب مهندسی ،اقتصاد و تئوری سازمان می باشد قلمداد می کنند. بطوری که در امور خرید،برنامه ریزی ،تولید،بازاریابی و... نقش اساسی بازی می کند.

مدیریت زنجیره تامین دارای سه فرآیند عمده است که عبارت‌اند از:

(۱) مدیریت اطلاعات

(۲) مدیریت لجستیک

(۳) مدیریت روابط (RELATIONSHIP MANAGEMENT)

مدیریت اطلاعات : امروزه نقش ، اهمیت و جایگاه اطلاعات برای همگان بدیهی است . گردش مناسب و انتقال صحیح اطلاعات باعث می‌شود تا فرآیندها موثرتر و کارا تر گشته و مدیریت آنها آسان تر گردد. مدیریت اطلاعات هماهنگ و مناسب میان شرکا باعث خواهد شد تا تاثیرات فزاینده‌ای در سرعت، دقت، کیفیت و جنبه‌های دیگر وجود داشته باشد. مدیریت صحیح اطلاعات موجب هماهنگی بیشتر در زنجیره خواهد شد.

مدیریت لجستیک: در تحلیل سیستم های تولیدی موضوع لجستیک بخش فیزیکی زنجیره تامین را در بر می گیرد. این بخش که کلیه فعالیت های فیزیکی از مرحله تهیه ماده خام تا محصول نهایی شامل فعالیت های حمل و نقل، انبارداری، زمان بندی تولید و... را شامل می شود، بخش نسبتاً بزرگی از فعالیت های زنجیره تامین را به خود اختصاص می دهد. در واقع، محدوده لجستیک تنها جریان مواد و کالا نبوده بلکه محور فعالیت های زنجیره تامین است که روابط و اطلاعات، ابزارهای پشتیبان آن برای بهبود در فعالیت ها هستند.

مدیریت روابط: مدیریت روابط، تاثیر شگرفی بر همه ی زمینه های زنجیره تامین و همچنین سطح عملکرد آن دارد. بسیاری از شکست های آغازین در زنجیره ی تامین، معلول انتقال ضعیف انتظارات و توقعات و نتیجه رفتارهایی است که بین طرفین در گیر در زنجیره به وقوع می پیوندد. علاوه بر این، مهمترین فاکتور برای مدیریت موفق زنجیره تامین، ارتباط مطمئن میان شرکا در زنجیره است به گونه ای که شرکا اعتماد متقابل به قابلیتها و عملیات یکدیگر داشته باشند. کوتاه سخن اینکه در توسعه هر زنجیره تامین یکپارچه، توسعه اطمینان و اعتماد در میان شرکا و طرح قابلیت اطمینان برای آنها از عناصر بحرانی و مهم برای نیل به موفقیت است.

لجستیک تجاری: همکاری سازمانهای بزرگ یا بازارهای بین المللی باعث احساس نیاز به لجستیک جهانی و شبکه لجستیک جهانی شده اند.

تعریف لجستیک از نگاه انجمن مدیریت لجستیک

لجستیک فرایند برنامه ریزی، اجرا و کنترل موثر و کارایی جریان و انبارش کالاها و خدمات و اطلاعات وابسته به آنها از نقطه ی شروع تا نقطه ی مصرف به منظور برآوردن احتیاجات مشتری می باشد. گستره لجستیک وابسته به ۲ مفهوم نقطه مصرف و نقطه شروع می باشد. لجستیک مدیریتی جامع است که بر کلیه سیستم های تولیدی احاطه داشته و کلیه ی فعالیت های یک شرکت را تحت تاثیر قرار می دهد به عبارت بهتر لجستیک بر تمام فعالیت های عملیاتی یک شرکت یا مجموعه ای از شرکت ها که هدف مشترکی را دنبال می کنند تاثیر مستقیم یا غیر مستقیم دارد. این هدف مشترک برای شبکه شرکت ها می تواند همان برآورده کردن نیازهای مشتری باشد.